

Timothy K. Kuhner, *The Democracy to Which We are Entitled: Human Rights and the Problem of Money in Politics* (Demokracja, do jakiej mamy prawo: prawa człowieka i problem pieniędzy w polityce), "Harvard Human Rights Journal" vol. 26, 2013, no. 1, s. 39–90.

Artykuł stanowi wykład koncepcji, w myśl której podstawą ustanowienia zestawu zasad odnoszących się do kwestii finansów w polityce powinny być przepisy międzynarodowego prawa ochrony praw człowieka.

Punktem wyjścia jest spostrzeżenie, że dokonana w ostatniej dekadzie ubiegłego wieku „globalizacja demokracji” pociągnęła za sobą także globalizację zjawisk korupcyjnych w systemach demokratycznych. Powstaje pytanie, jak ten problem ujmują przepisy prawa międzynarodowego o zasięgu uniwersalnym. Timothy Kuhner stwierdza, że choć prawo to zawiera pewne regulacje odnoszące się do niektórych form korupcji, to jednak nie rozstrzyga wielu kwestii, takich jak finansowanie partii politycznych i kampanii wyborczych czy działalność grup interesów i lobbystów. Zgodnie z dominującym poglądem sprawy te winny bowiem pozostać przedmiotem uregulowań wewnętrznych. Autor prezentuje alternatywną względem tegoż poglądu koncepcję międzynarodowego podejścia do problemu pieniędzy w polityce.

W pierwszej części artykułu przedstawia poglądy wyrażone w literaturze przedmiotu, następnie omawia zagadnienie wyłączenia problemu finansów w polityce z globalnych regulacji antykorupcyjnych, które – tak jak Konwencja Narodów Zjednoczonych Przeciwko Korupcji – dotyczą tylko niektórych form korupcji. Dalej, w kluczowej części opracowania, wykazuje, że fundamentu dla rozwiązania problemu pieniędzy w polityce należy szukać w dziedzinie międzynarodowej ochrony praw człowieka. Powszechna Deklaracja Praw Człowieka oraz Międzynarodowy Pakt Praw Obywatelskich i Politycznych mają istotne implikacje dla tej sfery – autor implikacje te omawia, formułując to, co sam określa jako *human rights approach to money in politics*. Część czwarta tekstu poświęcona jest orzecznictwu z omawianej dziedziny, a konkretnie rozbieżnościom pomiędzy stanowiskami różnych sądów i trybunałów w skali międzynarodowej. W części ostatniej autor wskazuje na trudności interpretacyjne odnoszące się do omawianych aktów z zakresu ochrony praw człowieka i prezentuje własną propozycję ich rozwiązania przez przyjęcie określonej metody interpretacji. W konkluzji wyraża przekonanie, że ustanowienie zestawu zasad – rodzaju minimalnych standardów w zakresie finansów w polityce – jest możliwe nawet w skali globalnej. Artykuł ma być zaproszeniem do krytycznej refleksji i dyskusji na ten temat.